

Yksityisten keskusarkistot ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta (HE 169/2025 vp)

Yksityiset Keskusarkistot ry katsoo, että hallituksen esityksessä määritellään "Kansallinen arkistotietovaranto" -termi tavalla, jossa kansallinen monopolisoidaan yksinomaan Kansallisarkiston arkistotietovarantoon liittyväksi asiaksi. Määritelmän myötä kansallisen arkistotietovarannon ulkopuolelle jäisi iso osa asiakirjallista kulttuuriperintöä, jota säilytetään muissa arkisto-organisaatioissa mm. Yksityiset Keskusarkistot ry:n jäsenarkistoissa, Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.:ssä ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seurassa.

Yksityiset Keskusarkistot ry katsoo, että esityksen myötä kansallinen arkistotietovaranto määritelmä leikkaa yksityisarkistot kahtia. Jatkossa olisi Kansallisarkistossa säilytettäviä yksityisarkistoja, jotka kuuluvat "kansalliseen arkistotietovarantoon" ja niitä, jotka eivät kuulu. Yksityiset Keskusarkistot ry:n jäsenarkistojen aineistot ja muiden valtionapuarkistojen aineistot eivät nykymuodossa lukeutuisi "kansalliseen arkistotietovarantoon", vaikka de facto ovat kansallista asiakirjallista kulttuuriperintöä, mitä suuremmassa määrin.

Yksityiset Keskusarkistot ry pitää suurena riskinä, että kansallisen arkistotietovarannon näkeminen näin kapea-alaisesti ja keinotekoisesti johtaisi yksityisarkistoorganisaatioiden aseman heikkenemiseen.

Esitämme, että kansallinen arkistotietovaranto -termin sijaan käytettäisiin muotoilua Kansallisarkiston arkistotietovaranto.

Yksityiset Keskusarkistot ry pitää hyvänä, ettei Kansallisarkiston asemaa suhteessa muihin yksityisiä arkistoaineistoja säilyttäviin toimijoihin muuteta.

Yksityiset Keskusarkistot ry
Riku Keski-Rauska, puheenjohtaja